

1
FÂTİHA SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. Yedi âyettir. Kur'an-ı Kerim'in ilk sûresi olduğu için "başlangıç" anlamına "Fâtiha" adını almıştır. Sûrenin ayrıca, "Ümmü'1-Kitab" (Kitab'ın özü) "es-Seb'ul-Mesânî" (Tekrarlanan yedi âyet)[1], "el-Esâs", "el-Vâfiye", "el-Kâfiye", "el-Kenz", "eş-Şifâ", "eş-Şükr" ve "es-Salât"[2] gibi başka adları da vardır.

Kur'an'ın içerdiği esaslar öz olarak Fâtiha'da vardır. Zira övgü ve yüceltilmeye lâyık bir tek Allah'ın varlığı, onun hâkimiyeti, tek mabut oluşu, kulluğun ancak O'na yapılıp O'ndan yardım isteneceği, bu sûrede özlü bir şekilde ifade edilir.

Fâtiha sûresi, aynı zamanda baştan başa eşsiz güzellikte bir dua, bir yakarıştır.

1. Bismillâhirrahmânirrahîm.[3]

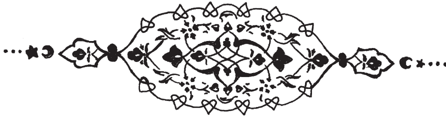
2, 3, 4. Hamd[4] , Âlemlerin Rabbi[5], Rahmân[6], Rahîm[7], he-

1. *"Tekrarlanan yedi âyet" ile ilgili olarak bakınız: Hicr sûresi, âyet, 87.*
2. *Salât, namaz demektir. Hz.Peygamber, namaz*
3. *Besmele, Neml sûresinde müstakil bir âyet olarak yer alırken (27/30), Tevbe sûresi hariç Kur'an'ın her sûresinin başında da bulunmaktadır. Fâtiha sûresinin başındaki besmele, bir görüşe göre, sûrenin birinci ayeti sayılmayıp, son âyet iki âyet olarak kabul edilmektedir. "Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla" şeklinde tercüme edebileceğimiz besmeleyi, aslî ifadesi ile okuyup öylece korumak uygun olur. Zira Besmele, tıpkı ezan ve selâm gibi, tüm müslümanlar arasında ortak bir mesaj niteliği taşımaktadır.*
4. *Hamd, tüm varlıkları nimetlendiren sonsuz kudret sahibi Allah'ı yüceltme ifadesidir. Hamd eden insan, Allah'ın nimetlerine konu oluşu bakımından değil, Allah'ın tüm insanları nimetlendirici bir konumda oluşu açısından O'na hamd eder. Bu itibarla, belli bir nimet bir insana ulaşsa da ulaşmasa da, o insan Allah'a hamd eder. Allah'tan başka, mutlak anlamda nimet verecek hiçbir varlık bulunmadığı için, hamde lâyık tek varlık da Allah'tır.*
5. *Rabb, "Varlıkları yaratan, tüm ihtiyaçlarını karşılayarak onları kademe kademe geliştirip olgunluğa ulaştıran Allah" demektir.*
6. *Rahmân, "Rahmeti çok", "çok merhametli", "sonsuz merhametli" anlamlarında, sadece Allah için kullanılan sıfat-isimdir. Tam bir Türkçe karşılığı yoktur. Mü'min olsun, kâfir olsun; iyi olsun, kötü olsun, herkes "Rahmân"ın ifade ettiği rahmetin kapsamındadır. Varlıklar da bu rahmet ve merhametin eseri olarak var olmuşlar ve varlıklarını da yine bu sayede sürdürmektedirler.*
7. *"Rahîm" kelimesi de, "Rahmân" gibi Allah Teâlâ'nın sıfatlarından biridir. Aynı şekilde, "rahmeti*

sap, mükâfat ve ceza gününün (ahiret gününün) mâliki Allah'a mahsustur.

5. (Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz.

6, 7. Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.

çok", "çok merhametli", "sonsuz merhametli" anlamlarını taşır. Ancak "Rahmân", Allah Teâlâ'ya has bir sıfat-isim iken, "Rahîm" insanlar için de kullanılabilir. Nitekim Tevbe sûresi 128.âyette, bu sıfat Hz.Peygamber için de kullanılmıştır.